

Ett höjt försörjningskrav för arbetskraftsinvandrare

I promemorian föreslås att en god försörjning enligt 6 kap. 2 § utlänningslagen (2005:716) ska innebära att en arbetskraftsinvandrare får en lön som uppgår till minst 80 procent av den medianlön som Statistiska centralbyrån publicerar för Sverige.

Förordningsändringen föreslås träda i kraft den 1 oktober 2023.

Innehållsförteckning

1	Förslag till förordning om ändring i utlänningsförordningen (2006:97).....	3
2	Ärendet.....	4
3	Nuvarande ordning.....	4
4	En god försörjning ska motsvara 80 procent av medianlönen	5
5	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	8
6	Konsekvenser.....	8

1 Förslag till förordning om ändring i utlänningsförordningen (2006:97)

Härigenom föreskrivs att det i utlänningsförordningen (2006:97) ska införas en ny paragraf, 5 kap. 8 a § av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap. 8 a §

Med god försörjning enligt 6 kap. 2 § utlänningslagen avses en lön som uppgår till minst 80 procent av den medianlön som Statistiska centralbyrån publicerar för Sverige.

Den medianlön som gällde vid tidpunkten för ansökan ska tillämpas.

2 Ärendet

Den 6 februari 2020 fick en särskild utredare i uppdrag att bl.a. överväga åtgärder för att motverka utnyttjande av arbetskraftsinvandrare (dir. 2020:8). Den 25 juni 2020 beslutade den dåvarande regeringen tilläggsdirektiv (dir. 2020:69). Utredningen, som antog namnet Utredningen om arbetskraftsinvandring (Ju 2020:5), överlämnade den 2 februari 2021 delbetänkandet Ett förbättrat system för arbetskraftsinvandring (SOU 2021:5) och den 2 november 2021 slutbetänkandet Ett förbättrat system mot arbetskraftsexploatering m.m. (SOU 2021:88). I slutbetänkandet finns ett alternativt förslag om krav på viss inkomst för arbetskraftsinvandrare. Förslaget behandlas i propositionen Ett höjt försörjningskrav för arbetskraftsinvandrare (prop. 2021/22:284). I propositionen föreslås att en arbetskraftsinvandrare genom sin anställning ska uppnå en god försörjning för att kunna beviljas ett arbetstillstånd. Riksdagen biföll propositionen den 30 november 2022 (bet. 2022/23:SfU9, rskr. 2022/23:42).

Regeringen anger i propositionen att den närmare innebörden av kravet bör regleras i förordning. Av bemyndigandet i 6 kap. 9 § utlänningslagen (2005:716), förkortad UtL, framgår att regeringen får meddela ytterligare föreskrifter om arbetstillstånd. Den här promemorian behandlar utformningen av förordningsändringen.

3 Nuvarande ordning

För att ett arbetstillstånd ska kunna beviljas en arbetskraftsinvandrare måste såväl försörjningskravet som övriga villkor i 6 kap. 2 § UtL vara uppfyllda. Försörjningskravet innebär att inkomsten måste vara av sådan storlek att personen inte behöver försörjningsstöd enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453) för att täcka sina kostnader för bland annat boende och uppehälle (propositionen Nya regler för arbetskraftsinvandring [2007/08:147] s. 59).

Enligt praxis innebär försörjningskravet också att inkomsten som huvudregel måste uppgå till ett visst schablonmässigt bestämt belopp (MIG 2015:11 och MIG 2018:12). Migrationsverket har beräknat att lönen, oavsett sysselsättningsgrad, som lägst måste uppgå till 13 000 kronor per månad. Vid beräkningen har Migrationsverket utgått från bl.a. riksnormen för försörjningsstöd, uppgifter från Statistiska Centralbyrån (SCB) och Konsumentverket samt skattetabeller från Skatteverket.

Övriga villkor enligt 6 kap. 2 § UtL består i att lönen, försäkringsskyddet och övriga anställningsvillkor inte får vara sämre än de villkor som följer av svenska kollektivavtal eller praxis inom yrket eller branschen. Migrationsöverdomstolen har uttalat att en helhetsbedömning

ska göras av samtliga anställningsvillkor och att så länge som villkoren vid en sådan bedömning inte kan anses vara sämre bör de kunna godtas (MIG 2017:24 och MIG 2017:25).

4 En god försörjning ska motsvara 80 procent av medianlönen

Förslag: För att uppnå en god försörjning ska en arbetskraftsinvandrare ha en lön som uppgår till minst 80 procent av den medianlön som Statistiska centralbyrån publicerar för Sverige.

Den medianlön som gäller vid tidpunkten för ansökan ska tillämpas.

Skälen för förslaget

Vad som ska avses med god försörjning

Innebörden av det nuvarande försörjningskravet för arbetskraftsinvandrare har i förarbetena preciserats till en lägsta gräns motsvarande nivån för när en person har rätt till försörjningsstöd. Enligt Migrationsverket motsvarar det en lön om lägst 13 000 kronor per månad. Enligt den lagändring som beslutades av riksdagen den 30 november 2022 ska det krävas att en arbetskraftsinvandrare genom sin anställning ska uppnå en god försörjning för att han eller hon ska kunna beviljas uppehållstillstånd, vilket innebär en höjning av försörjningskravet jämfört med dagens nivå. Frågan är vilken lön som ska krävas för att en person ska anses uppnå en god försörjning och på vilket sätt lönenivån ska fastställas.

Lönenivån bör vara precis och samtidigt kunna justeras kontinuerligt utan att bestämmelsen behöver ändras. Det bidrar till att systemet blir enkelt och förutsebart både för den enskilde och för tillämparen. Den nya lönenivån behöver också vara tillräckligt hög för att förändringen ska få avsedd effekt, nämligen att motverka arbetskraftsinvandring till de lägst betalda yrkena för att förhindra konkurrens med låga löner och utnyttjande av arbetskraftsinvandrare.

I remissvar till slutbetänkandet Ett förbättrat system mot arbetskraftsexploatering m.m. (SOU 2021:88) föreslår LO att försörjningsnivån ska höjas i nivå med den allmänna löneutvecklingen sedan utlänningslagens införande år 2008. Det skulle motsvara en höjning av försörjningskravet med cirka 40 procent. Regeringen anser inte att en sådan höjning kan anses vara tillräcklig för att ge en god försörjning. Dessutom kan den allmänna löneutvecklingen räknas ut på flera olika sätt och är därmed inte ett tillräckligt entydigt begrepp. Löneutvecklingen är därför inte lämplig att använda som referens för att bestämma en ny nivå på försörjningskravet.

Svenskt Näringsliv och *Almega* föreslår i sina remissvar att det nu gällande försörjningskravet ska ändras i relation till utvecklingen av konsumentprisindex (KPI) och fortsätta att justeras i relation till den utvecklingen framöver. KPI mäter de priser som konsumenten faktiskt betalar och visar den genomsnittliga prisutvecklingen för hela den privata

inhemska konsumtionen. Enligt ett par remissinstansers beräkning skulle detta motsvara en ökning av försörjningskravet med cirka 20 procent. Enligt regeringen är KPI visserligen ett bättre alternativ och har också den fördelen att försörjningskravet skulle justeras kontinuerligt kopplat till faktorer i samhället. Däremot är en höjning om 20 procent alltför låg för att uppnå de syften som ska uppfyllas med kravet på en god försörjning.

Ett ytterligare alternativ är att knyta det höjda försörjningskravet till det prisbasbelopp som varje år räknas fram på grundval av ändringarna i det allmänna prisläget enligt bestämmelserna i socialförsäkringsbalken (2010:110). Prisbasbeloppet används bland annat för att beräkna ersättningen från förmåner som garantipension, omvårdnadsbidrag samt ersättningarna från sjuk- och föräldraförsäkringarna. Beloppet utgör också grund för beräkningar av olika avgifter. Enligt regeringen är det emellertid en mer ändamålsenlig ordning att knyta det höjda försörjningskravet till en parameter som är kopplad till lönenivåer och som följer utvecklingen på arbetsmarknaden. Eftersom prisbasbeloppet inte är en parameter kopplad till arbetsmarknaden är det inte lämpligt att använda som referens för att fastställa vad som är en god försörjning för arbetskraftsinvandrare.

Företagarna för i sitt remissvar till slutbetänkandet (SOU 2021:88) fram att försörjningsnivån med fördel skulle kunna utgöra en viss del av medianlönen. Även *Teknikföretagen* för i en skrivelse till regeringen fram att ett försörjningskrav skulle kunna fastställas till en viss del (85 procent) av den svenska medianlönen.

Statistiska centralbyrån (SCB) publicerar varje år uppgifter om medianlön i Sverige. Medianlönen för 2021 var 33 200 kronor. SCB räknar ut medianlönen i förhållande till bruttolöner, dvs. månadslöner före skatt, och deltidslöner räknas om till heltidslöner. Medianlön är den mittersta lönen i en grupp löner som sorterats i storleksordning från den lägsta till den högsta och används för att visa ett representativt mått på lönen för en grupp. Medianlönen är klart avgränsad och beräknas årligen i förhållande till vad personer på den svenska arbetsmarknaden tjänar. Det är alltså en parameter kopplad till arbetsmarknaden och därmed lämplig för att fastställa vad som är en god försörjning för arbetskraftsinvandrare. Vidare är fördelen med att använda medianlönen i stället för medellönen, att medianlönen är mer rättvisande för genomsnittet om det finns personer som tjänar väldigt mycket eller lite i förhållande till resten av gruppen. Regeringen anser därför, i likhet med *Företagarna* och *Teknikföretagen*, att det högre försörjningskravet bör utgöras av en viss procent av medianlönen på svensk arbetsmarknad. På detta sätt blir lönenivån precis, men kommer ändå justeras över tid och följa medianlönens utveckling utan att bestämmelsen behöver ändras. Det kommer också att bli enkelt och förutsebart för såväl arbetstagare och arbetsgivare som för Migrationsverket vad som gäller.

Av uppgifter i slutbetänkandet (SOU 2021:88) framgår att den genomsnittliga inkomsten för fler än 70 procent av alla arbetskraftsinvandrare under åren 2019 och 2020 var 25 000 kronor eller mer per månad. Av uppgifterna går det inte att utläsa om personernas inkomst avser lön eller om den enskilde i stället för lön fått exempelvis sjukpenning eller föräldrapenning en viss månad eller om anställningen avslutats mitt i en månad. Det kan alltså inte uteslutas att lönerna i själva verket varit högre än vad uppgifterna visar. Utredningen har också

analyserat uppgifter för åren 2017 samt 2018 och drar slutsatsen att löneläget har sett relativt liknande ut även för dessa år. Det finns inte skäl att anta att löneläget sänkts generellt för arbetskraftsinvandrare under de senaste åren jämfört med hur det var under åren 2017–2020.

Medianlönen i Sverige år 2021 var 33 200 kronor. Det innebär att 80 procent av medianlönen med 2021 års medianlönenivå skulle innebära ett försörjningskrav om en lön på 26 560 kronor. Med den nivån på försörjningskravet skulle det stora flertalet arbetskraftsinvandrare alltså inte påverkas även om det kan finnas variationer mellan yrken och geografiskt. Samtidigt förhindras med denna nivå att systemet för arbetskraftsinvandring används för de lägst betalda yrkena. Dessa yrken saknar dessutom ofta krav på särskilda kvalifikationer. Sådana arbeten bör enligt regeringen i högre grad erbjudas arbetslösa personer i landet. Genom att sätta denna nivå kan också konkurrens med låga löner förhindras och risken för att arbetskraftsinvandrarerna hamnar i ekonomisk utsatthet minskar.

Enligt regeringen ska alltså den höjda försörjningsnivån innebära ett krav på en lön som varje månad uppgår till minst 80 procent av medianlönen på den svenska arbetsmarknaden. Det är endast de arbetstagare som söker arbetstillstånd enligt reglerna i 6 kap. 2 § UtIL som kommer omfattas av det höjda försörjningskravet. Därmed kommer bl.a. följande arbetstagare alltså inte omfattas av det höjda försörjningskravet:

- arbetstagare som kommer till Sverige genom att utnyttja den fria rörligheten inom EU,
- arbetstagare som söker eller har tillstånd enligt reglerna om EU-blåkort i 6 a kap. UtIL,
- arbetstagare som söker eller har tillstånd enligt reglerna om företagsintern förflyttning (ICT) i 6 b kap. UtIL och
- arbetstagare som söker eller har tillstånd enligt reglerna om säsongarbete i 6 c kap. UtIL.

Som framgår av propositionen Ett höjt försörjningskrav för arbetskraftsinvandrare (prop. 2021/22:284 s.15) är en höjd försörjningsnivå nödvändig för att reglera under vilka förutsättningar det är rimligt och försvarbart att en arbetskraftsinvandrare från tredjeländ ska kunna komma till Sverige och arbeta. Det höjda försörjningskravet påverkar inte i sig den svenska modellen på arbetsmarknaden.

Hur prövningen ska göras

Det nya försörjningskravet kommer att tillämpas på ansökningar som prövas från och med tidpunkten då lag- och förordningsbestämmelserna träder i kraft, såvida det inte finns skäl att tillämpa äldre lydelse av 6 kap. 2 § UtIL enligt övergångsbestämmelserna till lagen. Detsamma gäller vid förlängningsansökningar.

Det är den medianlön som gäller vid tidpunkten för ansökan som ska tillämpas. Det blir på så sätt förutsebart både för den enskilde och för arbetsgivaren vilken lön som är den lägsta godtagbara vid tidpunkten för ansökan. En nackdel med en sådan ordning skulle kunna vara att medianlönen justeras under tiden som ansökan ligger hos Migrationsverket. När ansökan väl prövas kan det alltså bli så att en äldre

medianlön tillämpas som referens. Regeringen anser dock att förutsebarheten för parterna har företräde i en sådan situation, särskilt som handläggningstiderna hos Migrationsverket kan variera.

Även fortsättningsvis gäller naturligtvis de övriga kraven i 6 kap. 2 § UtL om att lönen, försäkringsskyddet och övriga anställningsvillkor inte får vara sämre än de villkor som följer av svenska kollektivavtal eller praxis inom yrket eller branschen. Möjligheten som finns enligt 7 kap. 7 e § UtL att avstå från en återkallelse i ringa fall eller om en återkallelse med hänsyn till omständigheterna annars inte framstår som skälig kommer också att omfatta även det höjda försörjningskrav som nu föreslås (prop. 2021/22:284 s.10–11).

5 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Förslag: Förordningsändringen ska träda i kraft den 1 oktober 2023.

Bedömning: Det behövs inte några övergångsbestämmelser.

Skälen för förslaget och bedömningen

Lagändringen ska träda i kraft den dagen som regeringen bestämmer. I enlighet med det som anges i propositionen är det väsentligt att lagändringen och förordningsändringen träder i kraft samtidigt. Förordningsändringen ska således träda i kraft samma dag som lagändringen, den 1 oktober 2023. Det finns inte något behov av övergångsbestämmelser.

6 Konsekvenser

Bedömning: Nivån om 80 procent av medianlönen kan få vissa konsekvenser för företagens kompetensförsörjning, men för de flesta företag får den inte någon betydande påverkan på kostnader eller verksamhet. Vidare bedöms nivån endast få en mycket liten påverkan på statliga myndigheter, kommuner och regioner.

Nivån kan också leda till att färre arbetstillstånd kommer beviljas generellt och att kvinnor kommer påverkas särskilt. Den ojämna könsfördelningen bland de som beviljas arbetstillstånd kan därmed komma att öka något. Den höjda försörjningsnivån kan antas bidra till att missbruket av systemet för arbetskraftsinvandring minskar, och till ett minskat utnyttjande av arbetskraftsinvandrare.

Skälen för bedömningen

Konsekvenser för företag

SCB publicerar varje år en genomsnittslön för varje yrke. Av de senast publicerade uppgifterna från 2021 framgår att den genomsnittliga lönen i vissa yrken ligger under 80 procent av den svenska medianlönen. I dessa yrken kan det alltså bli svårare för arbetsgivare att rekrytera arbetskraftsinvandrare. I konsekvensbeskrivningen görs en närmare analys av vilka yrken detta kan vara. I analysen används genomsnittslönen och inte medianlönen, vilket kan få till effekt att något färre yrken kommer att hamna under försörjningskravet än om medianen hade använts. Inte heller medianlönen hade dock gett en helt rättvisande bild av vilka effekter försörjningskravet får på just arbetskraftsinvandrare inom vissa yrken.

Snabbmatpersonal, köks- och restaurangbiträden samt städare och hemservicepersonal är exempel på yrken där de genomsnittliga lönerna ligger under 80 procent av den svenska medianlönen. Dessa yrkesgrupper kommer alltså sannolikt att påverkas av ett höjt försörjningskrav. Under 2021 utfärdades cirka 800 arbetstillstånd för snabbmatpersonal, köks- och restaurangbiträden och cirka 600 arbetstillstånd för städare och hemservicepersonal. Som en referens var det runt 70 000 snabbmatpersonal, samt köks- och restaurangbiträden anställda år 2020 i hela landet. Det var närmre 80 000 anställda städare och hemservicepersonal år 2020. Det är totalt sett fler anställda arbetskraftsinvandrare i dessa yrken än vad som anges ovan eftersom det som redovisas här är antalet beviljade arbetstillstånd år 2021. Siffrorna ger emellertid ändå stöd för att arbetskraftsinvandrarerna endast utgör en liten del av alla anställda inom yrkena snabbmatpersonal, köks- och restaurangbiträden samt städare och hemservicepersonal. Det kan dock finnas en viss risk att andra arbetstillfällen också kan gå förlorade om en arbetsgivare inte kan anställa en arbetskraftsinvandrare med särskild kompetens. Om det till exempel inte går att anställa en kock, finns det kanske heller inget behov av att anställa servicepersonal.

Ett annat exempel på yrken med en genomsnittlig lön under 80 procent av medianlönen är bärplockare och plantörer. Under år 2021 beviljades 5 546 arbetstillstånd i dessa yrken. De allra flesta bärplockare i Sverige är arbetskraftsinvandrare med arbetstillstånd enligt 6 kap. 2 § UtL. De är som regel utstationerade via bemanningsföretag i Thailand, vilket innebär att det är bemanningsföretagen som är arbetsgivare. Det bör framhållas att en arbetsgivare som är etablerad i Sverige även fortsatt har möjlighet att i stället rekrytera bärplockare i enlighet med 6 c kap. UtL om arbetstillstånd för säsonganställda och säsonganställningsdirektiv (Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/36/EU av den 26 februari 2014 om villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för säsonganställning).

Även vissa anställda inom kategorien växtodlare inom jordbruk och trädgård har en genomsnittslön under 80 procent av medianlönen. Inom dessa yrken beviljades 621 arbetstillstånd under 2021. Hur stor andel av arbetskraftsinvandrarerna som hade en lön under 80 procent av medianlönen framgår inte av uppgifterna, men sannolikt var det inte samtliga 621. Totalt

sett arbetade under 2020 knappt 20 000 personer som växtodlare inom jordbruk och trädgård.

Inom flera andra yrken är den genomsnittliga lönen visserligen inte under 80 procent av medianlönen men den genomsnittliga lönen ligger så pass nära det föreslagna försörjningskravet att det ändå finns skäl att anta att det finns individer som inte skulle nå upp till denna nya nivå. Det gäller bl.a. kockar, kallskänkor, skogsarbetare, målare, lackerare, skorstensfejare, montörer, kontorsassistenter, sekreterare, tidningsdistributörer, vaktmästare och övriga servicearbetare. Inom alla dessa yrken beviljades det totalt cirka 2 000 arbetstillstånd under 2021, vilket kan jämföras med att det under 2020 arbetade betydligt fler än 300 000 totalt inom yrkena. Även inom dessa yrken bedöms arbetskraftsinvandrare utgöra en liten del av det totala antalet anställda.

Bland de yrkesgrupper som nämnts ovan kan det finnas yrken med en viss risk för kompetensbrist, både genom att arbetskraft från tredje land med rätt kompetens inte kan anställas, och genom att fler arbetstillfällen kan försvinna när personer med nyckelkompetens inte kan anställas. För att komplettera bilden av konsekvenserna för företag kan det emellertid också vara av betydelse att närmare se inom vilka yrken det finns stor efterfrågan på arbetskraft och vilka av dessa som är vanliga för arbetskraftsinvandrare.

Migrationsverket presenterar varje år en förteckning över vilka yrken det finns en stor efterfrågan på arbetskraft (5 kap. 12 § utlänningsförordningen och MIGRFS 2022:11). På den senast fastställda listan från den 1 mars 2022 finns det 60 yrken, varav 19 är sådana som är vanliga för arbetskraftsinvandrare. Av dessa 19 är det endast restaurang- och köksbiträden där genomsnittslönen för yrket ligger under 80 procent av medianlönen. Industrielektriker, motorfordonsmekaniker och fordonsreparatörer finns också med på Migrationsverkets förteckning över yrken med stor efterfrågan på arbetskraft. Inom dessa yrken beviljades knappt 250 arbetstillstånd under år 2021. Kvinnorna, men inte männen, i dessa yrken har en genomsnittslön nära 80 procent av medianlönen. För de yrken där behovet av arbetskraft är stort som finns med i Migrationsverkets förteckning kan det alltså konstateras att ett höjt försörjningskrav om 80 procent av medianlönen i de allra flesta fall inget större hinder för fortsatt arbetskraftsinvandring.

Enligt den beslutade lagändringen ska det höjda försörjningskravet tillämpas på ansökningar om arbetstillstånd enligt 6 kap. 2 § UtIL från dagen för ikraftträdandet. Detta innebär att de arbetskraftsinvandrare som redan är anställda här och som söker förlängning av sina arbetstillstånd kommer att omfattas av det höjda försörjningskravet. Om den erbjudna lönen är lägre än 80 procent av medianlönen kan förlängningsansökan inte beviljas. Även vid en förlängningsansökan kan det höjda försörjningskravet alltså få vissa konsekvenser för företagen.

Regeringen ser allvarligt på risken för kompetensbrist inom vissa yrken. Det är dock viktigt att alla arbetskraftsinvandrare som kommer till Sverige tillförsäkras goda arbetsvillkor, och kravet på en lön som uppgår till minst 80 procent av medianlönen är en sådan åtgärd. Förslaget syftar till att åter skapa legitimitet åt systemet med arbetskraftsinvandring genom att stärka arbetskraftsinvandrarens ställning på arbetsmarknaden och motverka konkurrens med låga löner. I många fall handlar det också om

arbeten som bör kunna utföras av personer som redan bor i Sverige. Det ska också framhållas att arbetskraftsinvandrare utgör en liten del av det totala antalet anställda inom flertalet av yrkena. Ett undantag är bärplockare. En arbetsgivare som är etablerad i Sverige har emellertid fortsatt möjlighet att rekrytera säsonganställda bärplockare genom reglerna i 6 c kap. UtIL. Därutöver har regeringen genom tilläggsdirektiv till Utredningen om en behovsprövad arbetskraftsinvandring (dir. 2023:25) gett en utredare i uppdrag att analysera och ge förslag på mer genomgripande förändringar av systemet för arbetskraftsinvandring som också kommer ta hänsyn till hur risken för kompetensbrist ska kunna motverkas. Regeringen ser alltså att det finns många omständigheter som mildrar negativa effekter av det höjda försörjningskravet och att det finns flera goda skäl som talar för den föreslagna nivån på försörjningskravet.

Det höjda försörjningskravet bedöms få störst konsekvenser inom yrken med lägre lönenivåer. Företag som anställer arbetskraftsinvandrare inom yrken med lägre genomsnittslöner bör påverkas i huvudsak likvärdigt. Däremot kan det inom vissa yrken medföra en sämre konkurrenskraft internationellt med svårigheter att rekrytera arbetskraft från utlandet inom yrken som har lägre löner. Sverige ska dock inte konkurrera med låga löner. Det höjda försörjningskravet kan också innebära en minskad möjlighet att anställa arbetskraftsinvandrare på deltid. Så länge som försörjningskravet uppnås finns det dock inga begränsningar av anställningsgraden.

I en studie från Riksrevisionen (RIR 2016:32) beräknades i genomsnitt 2,5 procent av företagen i Sverige ha anställt arbetskraftsinvandrare under perioden 2009–2013. Detta motsvarar cirka 18 000 företag. Även om antalet beviljade arbetstillstånd har ökat sedan Riksrevisionens studie och en större andel företag därför har anställt arbetskraftsinvandrare är det fortfarande en relativt liten andel av företagen i Sverige som använder systemet för arbetskraftsinvandring. Andelen företag var som störst inom hotell och restaurang (15,7 procent). Som ovan konstaterats kan denna bransch därför påverkas särskilt. Mikro- och småföretagen anställde tillsammans 59 procent av alla arbetskraftsinvandrare medan större företag anställde 41 procent av arbetskraftsinvandrarerna. Av mikroföretagen är en stor andel av arbetsgivarna verksamma inom hotell- och restaurangbranschen (43 procent). Det höjda försörjningskravet är neutralt utformat men kan alltså komma att påverka små företag och vissa yrken i högre grad. Vid en sammantagen bedömning menar dock regeringen att regleringen inte kan eller bör utformas på något särskilt sätt för att konsekvenserna ska bli mindre för små företag. Regeringen avser dock att följa utvecklingen noga.

Konsekvenser för enskilda

Ett höjt försörjningskrav innebär en minskad arbetskraftsinvandring till låglöneyrken. Enskilda arbetskraftsinvandrare som redan arbetar i Sverige kan också få avslag på en ansökan om förlängning av arbetstillståndet om arbetsgivaren inte erbjuder en lön som uppfyller det höjda försörjningskravet och därmed behöva lämna sina anställningar.

Arbetskraftsinvandrare är en särskilt utsatt grupp på arbetsmarknaden. Ett höjt försörjningskrav kommer att stärka arbetskraftsinvandrarernas ställning på arbetsmarknaden, och generellt leda till bättre levnadsvillkor. Härigenom minskar även risken för att arbetskraftsinvandrares anhöriga, inklusive barn, lever under utsatta ekonomiska förhållanden.

Övriga konsekvenser

I den mån kommuner och regioner har arbetskraftsinvandrare anställda med en lön under försörjningskravet, exempelvis hemservicepersonal, kan det innebära en viss påverkan på kompetensförsörjningen. Arbetskraftsinvandrare utgör dock en så liten del av det totala antalet anställda även inom statliga myndigheter, kommuner och regioner att det höjda försörjningskravet endast bedöms få en mycket liten påverkan. Vidare bedömer regeringen att de statliga myndigheternas handläggning och bedömning av ärenden om arbetstillstånd kommer att förenklas när nivån på försörjningskravet nu preciseras. Det kommer inte heller innebära några ökade kostnader eller konsekvenser för det allmänna i övrigt. Någon finansiering bedöms därför inte behövas.

Könsfördelningen bland arbetskraftsinvandrare är överlag ojämn med en större andel män än kvinnor. Ett höjt försörjningskrav kan innebära att andelen män ökar ytterligare eftersom kvinnor i högre grad än männen har en genomsnittslön under 80 procent av medianlönen inom vissa yrken.

Mycket tyder på att personer som befinner sig i socioekonomisk utsatthet löper större risk för att såväl begå brott som att utsättas för brottslighet (En långsiktigt hållbar migrationspolitik, SOU 2020:54 s. 443). Ett höjt försörjningskrav bör bidra till en ökad levnadsstandard för de arbetskraftsinvandrare som kommer hit. Det höjda kravet bedöms också leda till färre arbetskraftsinvandrare inom de lägst betalda yrkena. Det är inom dessa yrken som en stor del av missbruket har konstaterats (SOU 2021:88, s. 154). Den höjda försörjningsnivån kan därför antas bidra till att missbruket av systemet för arbetskraftsinvandring minskar och ett minskat utnyttjande av arbetskraftsinvandrare. Ett precist och tydligt försörjningskrav kan också bidra till att förenkla arbetet för brottsbekämpande myndigheter.

Nivån bedöms inte få några EU-rättsliga konsekvenser. Den strider inte heller mot några internationella konventioner eller avtal som Sverige ska följa. Nivån bedöms inte heller få effekter på miljön.